

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น*

ACADEMIC MANAGEMENT STRATEGIES OF THAILAND 4.0
OF SCHOOLS UNDER KHONKAEN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA

กัญชพร คำทอง
Kanchaporn Kathong
ประยูทธ ชุสนอน
Prayuth Chusorn
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
North Eastern University, Thailand
E-mail: kanchapornkathong@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 และ 3) พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 เขตพื้นที่ จำนวนทั้งหมด 399 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดขอนแก่น มีองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ 1.1) การพัฒนาครู 1.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 1.3) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 1.4) การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 1.5) การนิเทศการศึกษา 1.6) การวัดและประเมินผล และ 1.7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย

* Received 4 March 2020; Revised 23 March 2020; Accepted 29 March 2020

ด้านพบว่า สภาพปัจจุบันปฏิบัติในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ 3) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ 22 มาตรการและ 56 ตัวชี้วัดซึ่งผ่านการประเมินในด้านความเหมาะสม เป็นไปได้และมีประโยชน์

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ, การศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0, จังหวัดขอนแก่น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the components of academic management of Thailand 4.0, of schools in Khonkaen Primary Education Service Area, 2) to study the present and desirable condition of the academic management of Thailand 4.0 in the above-stated area, and 3) to develop strategies for the academic management of Thailand 4.0 of The aforementioned schools. Mixed – methods research was undertaken for this study. The samples were school directors, teachers under all five Khonkaen Primary Education Service Areas with the total number of 399 persons selected by simple random sampling process. The instrument used was questionnaire with reliability of 0.91. Statistics used percentage, mean, standard deviation (S.D.) and PNI_{Modified}. The research results were as follows: 1. With regard to academic management components, there are 7 aspects altogether, namely. 1) teacher development, 2) development of learning process, 3) curriculum development, 4) utilization of media, innovation and education technology, 5) educational supervision, 6) evaluation and measurement, and 7) research for academic development. 2. As for present condition of the academic management of Thailand 4.0, in all, it is at moderate level while considering each and individual aspect all are also at moderate level. The desirable condition of the academic management of Thailand 4.0, in all, is at the highest level while considering each and individual aspect, all are also at the highest level. 3. Regarding the development of the strategies for academic management of Thailand 4.0, 7 strategies were formulated with 22 measures and 56 indicators. All the strategies are of assured appropriateness, feasibility and utility.

Keywords: Strategies, Academic Management Thailand 4.0, Khonkaen Province

บทนำ

การศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำพาประเทศไทยไปสู่ความสำเร็จ จึงต้องอาศัยทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะครูต้องปรับการเรียนการสอนตามแนวทาง สะเต็มศึกษา(STEM) และ Active Learning นำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ใน ปัจจุบันประเทศไทย นำโดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ขับเคลื่อนให้ครูผู้สอนทั่วประเทศ โดยเฉพาะครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรียกว่า “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็ม (STEM)” (วิทวัส ดวงภุมเมศ, 2560) ทั้ง ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ การปฏิรูปการศึกษาต้องเน้นที่ห้องเรียน ติดตาม พฤติกรรมการ สอนของครูโดยสร้างตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องมี มาตรฐานเดียวกันภายใน 10 ปี ประเทศไทยต้องมีนวัตกรรมเป็นของตนเองแน่นอน (โพยม จันทน์น้อย, 2560) และการพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 เริ่ม ด้วยการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเปลี่ยนจากครูสอนเป็นพี่เลี้ยง ครูฝึก (Coach) การเรียนแบบบูรณาการสหวิชาการ เชื่อมโยงความรู้กับจินตนาการ เปลี่ยนแปลงไปสู่ รูปธรรมให้ผู้เรียนมีทักษะที่ต้องการ เช่น การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ และการ สื่อสารที่ดี (ชวลิต โพธิ์นคร, 2560)

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงาน วิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็น หัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของ สถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปริยาพร วงศ์ อนุตรโรจน์, 2553)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เล็งเห็นความสำคัญของงานวิชาการ เพราะกระทรวงศึกษาธิการได้มีการปฏิรูปการศึกษา มุ่งพัฒนา 1) หลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้ พบว่า เด็กเครียด เด็กเรียนเยอะ เด็กไม่มีความสุขกับการเรียน/ผลสัมฤทธิ์ต่ำ เนื้อหาไม่ สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง และกระบวนการเรียนรู้ 2) การผลิตและพัฒนาครู พบว่า ครูบางส่วนไม่เก่ง ครูไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงเอก ภาระงานเยอะ และครูขาดขวัญและ กำลังใจ 3) การทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพ และการพัฒนามาตรฐานการศึกษา พบว่า การประเมินครูไม่นำผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมาเป็นตัวชี้วัดหลักในการเลื่อนวิทยฐานะ และ พิจารณาความดีความชอบ ระบบการศึกษาต่อในแต่ละระดับ ความสามารถเลื่อนขั้นได้ทั้งที่ไม่ ผ่านเกณฑ์ ระบบรับตรง/การเก็บหน่วยกิตในขณะที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน การประเมินไม่ตอบโจทย์เรื่องทักษะความรู้ความสามารถของผู้เรียนและ สมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยให้ความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนให้บริหารงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ ตำราและเอกสารวิชาการงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

ระยะที่ 2 การวิจัยภาคสนามเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 เขตพื้นที่การศึกษา รวม 11,125 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น, 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 เขตพื้นที่ ซึ่งได้มาจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาสัดส่วนประชากรของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ที่มีระดับความเชื่อมั่น 95 % และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5 % ของประชากร 111,125 คน จำนวนทั้งหมด 399 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

จากกลุ่มตัวอย่างข้างต้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกโรงเรียนดีเด่น (Best practice) ในสถานศึกษา ทั้งจำนวน 30 โรงเรียน โดยเลือกให้ครอบคลุมโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ร่วมกับการวิเคราะห์เอกสารซึ่งผู้ให้ข้อมูลในส่วนนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 2 คน รวมโรงเรียนละ 3 คน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เป็นโรงเรียนที่ผ่านการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สมศ. รอบ 3 ในระดับ ดี ทุกมาตรฐาน ในระดับ ดีมากขึ้นไป จำนวน 30 โรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เป็นประเด็นสำคัญๆ เพื่อสังเคราะห์เป็นข้อคำถามในแบบสอบถามและนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มี 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น แบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการวัดแบบลิเคิร์ทสเกล (Likert, 1970)

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอที่ปรึกษาพิจารณาเบื้องต้นแล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามในแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปหาค่า IOC (Item – Objective Congruence) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การพัฒนาเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 1 ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา ผู้เชี่ยวชาญกลยุทธ์ด้านการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลาย ข้อ ดังนี้ 1) ทำงานด้านการศึกษา และ/หรือ 2) มีประสบการณ์ในการทำงานในด้านที่ เชี่ยวชาญอย่างน้อย 5 ปี และ/หรือ 3) มีเอกสารหรือผลงานวิจัยเกี่ยวกับด้านที่เชี่ยวชาญ อย่าง น้อย 1 เรื่อง เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (item – objective congruence: IOC) รวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงข้อคำถาม ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.00 ค่า IOC มีค่ามากกว่า 0.50 ทุกข้อคำถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try - out) กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดย เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 50 แห่ง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไป หาคุณภาพของเครื่องมือโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.975

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำส่งโรงเรียน ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ ลงรหัสและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แปลความหมายค่าเฉลี่ย

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องและความตรง ของเนื้อหา (IOC) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (∞) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) มีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร ใช้ประชากรกลุ่มเป้าหมาย : ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน โรงเรียน ละ 3 คน รวมทั้งหมด 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ระยะที่ 3 ร่างกลยุทธ์ โดยวิเคราะห์สังเคราะห์จากผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) ตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ ในยุคการศึกษา 4.0 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่างกลยุทธ์ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในระยะที่ 1 และระยะที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบร่างกลยุทธ์ โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คนประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารการศึกษา หรือการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ คือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีวิทยฐานะระดับเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 4 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อีก 2 คนเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ ในยุคการศึกษาไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินร่างกลยุทธ์ โดยใช้แบบประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการวิเคราะห์ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาครู 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการวัดและประเมินผล และ 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในภาพรวม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันในสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 1.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสภาพปัจจุบันปฏิบัติในระดับปานกลางทุกข้อโดยเรียงข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.46) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.45) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 1.39) ด้านการพัฒนาครู และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 1.28) และ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 2.97$,

S.D. =1.26) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาภาพที่พึงประสงค์สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. =0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อโดยเรียงข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาครู ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.65) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.63) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.61) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยการระบุความต้องการจำเป็นมากที่สุด พบว่าองค์ประกอบด้านการพัฒนาครู ที่ต้องได้รับการพัฒนาเป็นอันดับ 1 ($PNI_{modified} = 0.538$) อันดับ 2 ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.532$) อันดับ 3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.528$) อันดับ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.520$) อันดับ 5 ด้านการนิเทศการศึกษา ($PNI_{modified} = 0.513$) อันดับ 6 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ ($PNI_{modified} = 0.489$) และอันดับสุดท้าย ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($PNI_{modified} = 0.487$) ผู้วิจัยได้นำผลดังกล่าวมาเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาครู 2) ด้านการวัดและประเมินผล 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ และ 7) ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3. ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ 20 มาตรการ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มความสามารถในการพัฒนาครู ประกอบด้วย 7 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้น ทักษะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วย 2 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 5 เร่งพัฒนาการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 2 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ ประกอบด้วย 2 มาตรการ กลยุทธ์ที่ 7 การพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการวิเคราะห์ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาครู 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการวัดและประเมินผล และ 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้เขียนขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการซึ่งประกอบด้วยงานต่อไปนี้การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ และการวัดและประเมินผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ไว้ในกระทรวงศึกษาธิการ 17 ด้าน คือ 1) การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) วางแผนงานด้านวิชาการ 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสภาพปัจจุบันปฏิบัติในระดับปานกลางทุกข้อโดยเรียงข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาครู และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ ด้านการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อโดยเรียงข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาครู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษาด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของยุพา เวียงกมล อัดโดดดร ได้ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาที่ยั่งยืน ผลวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาที่ยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าปัจจุบันในทุกด้าน 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาที่ยั่งยืน 2.1)การพัฒนาหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.51) 2.2) การจัดการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.44) 2.3) การวัดผลประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.33) 2.4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.16) 3) ยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมพัฒนาที่ยั่งยืน ควรประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ 3.1) พลิกโฉมการวิจัยเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน 3.2) วัดผลประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืน 3.3) ปรับเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน 3.4) เปลี่ยนกระบวนการทัศน์หลักสูตรเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ยุพา เวียงกมล อัดโดดดร, 2555)

3. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ 22 มาตรการและ 56 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งมีกลยุทธ์ที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มความสามารถในการพัฒนาครูในยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 7 มาตรการ คือ 1) เสริมสร้างความตระหนักให้ครูมีคุณธรรม จริยธรรมทั้งในทางวิชาชีพและทางสังคม 2) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) 3) ศึกษาวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเอง (Need Assessment) ของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อกำหนดแผนการพัฒนารูปแบบและครบวงจร 4) กำหนดกรอบและวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อพัฒนา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้เชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพ (Career Path) 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองผ่านระบบ Online และแบบ Face-to-Face Training 6) ปรับเปลี่ยนกระบวนการวิธีการประเมินครู โดยเน้นการประเมินสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนโดยผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก และประเมินจรรยาบรรณของครู ทุก ๆ 5 ปี (ประเมิน 360 องศา) และ 7) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภทพัฒนา

ตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านระบบ Digital Technology ซึ่งสอดคล้อง ดิเรก พรสีมา การเรียนการสอนของครู 4.0 เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการคิดสร้างสรรค์ Creative Learning ที่จะนำไปสู่การผลิตนวัตกรรม (ดิเรก พรสีมา, 2559)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศาสนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้น ทักษะการคิดขั้นสูง มี 2 มาตรการ คือ 1) พัฒนาคู่มือความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างมีหลักเกณฑ์ ตามตัวชี้วัด มาตรฐานการศึกษาและหลักสูตร และ 2) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) และการประเมินผู้เรียนจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ICT) มาใช้ ซึ่งสอดคล้อง ประพนธ์ศิริ สุเสาร์จั่ง กล่าวว่าความสามารถในการคิดเป็นพื้นฐานสำคัญที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของบุคคลได้อย่างมีคุณภาพในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ครูผู้สอนควรปรับระบบการสอบให้มีจำนวนน้อยลง เพื่อไม่ให้ผู้เรียนวิตกกังวลกับการเตรียมตัวสอบมากเกินไป เพราะบางครั้งปริมาณของจำนวนข้อสอบที่มากเกินไป ไม่สามารถสะท้อนความรู้ที่ผู้เรียนมีได้อย่างแท้จริง (ประพนธ์ศิริ สุเสาร์จั่ง, 2556)

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 2 มาตรการ คือ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ ได้แก่ การสอนแบบสะเต็มศึกษา (STEM) การสอนแบบลงมือทำ(Active Learning) การสอนที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analysis Thinking) 2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายให้ผู้เรียนเพื่อเข้าถึงแหล่งรวมสื่อการเรียนรู้แบบเปิด (Open Education Resources) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความถนัดของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้อง วิจารณ์ พานิช กล่าวว่า ผู้เรียนหรือผู้เรียนต้องเน้นสร้างความรู้ขึ้นภายในตนเอง เป็นความรู้ที่องงามภายในตนเอง จากการลงมือทำกิจกรรมแล้วเกิดความรู้ แล้วเน้นให้เกิดทักษะ (วิจารณ์ พานิช, 2555)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 2 มาตรการ คือ 1) พัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษา ปรับหลักสูตรเพื่อเตรียมให้เป็นพลเมืองที่มีความพร้อมในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ เรียนรู้แบบบูรณาการสหวิชาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีทักษะชีวิตและทักษะในการทำงาน และ 2) เพิ่มขีดความสามารถในการสร้างนวัตกรรมได้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สามารถนำไปใช้ได้จริง

กลยุทธ์ที่ 5 เร่งพัฒนาการนิเทศการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 3 มาตรการ คือ 1) เพิ่มขีดความสามารถให้ครูมีความสนใจและใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(ICT) จัดทำข้อมูลสารสนเทศในการนิเทศการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ปรับการสอนโดยเน้นเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก 2) ส่งเสริมการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานโดยใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) และ 3) พัฒนาการนิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative professional development supervision) เช่น การทำงานเป็นทีม (Teamwork) การนิเทศแบบมีส่วนร่วม (Collaborative supervision)

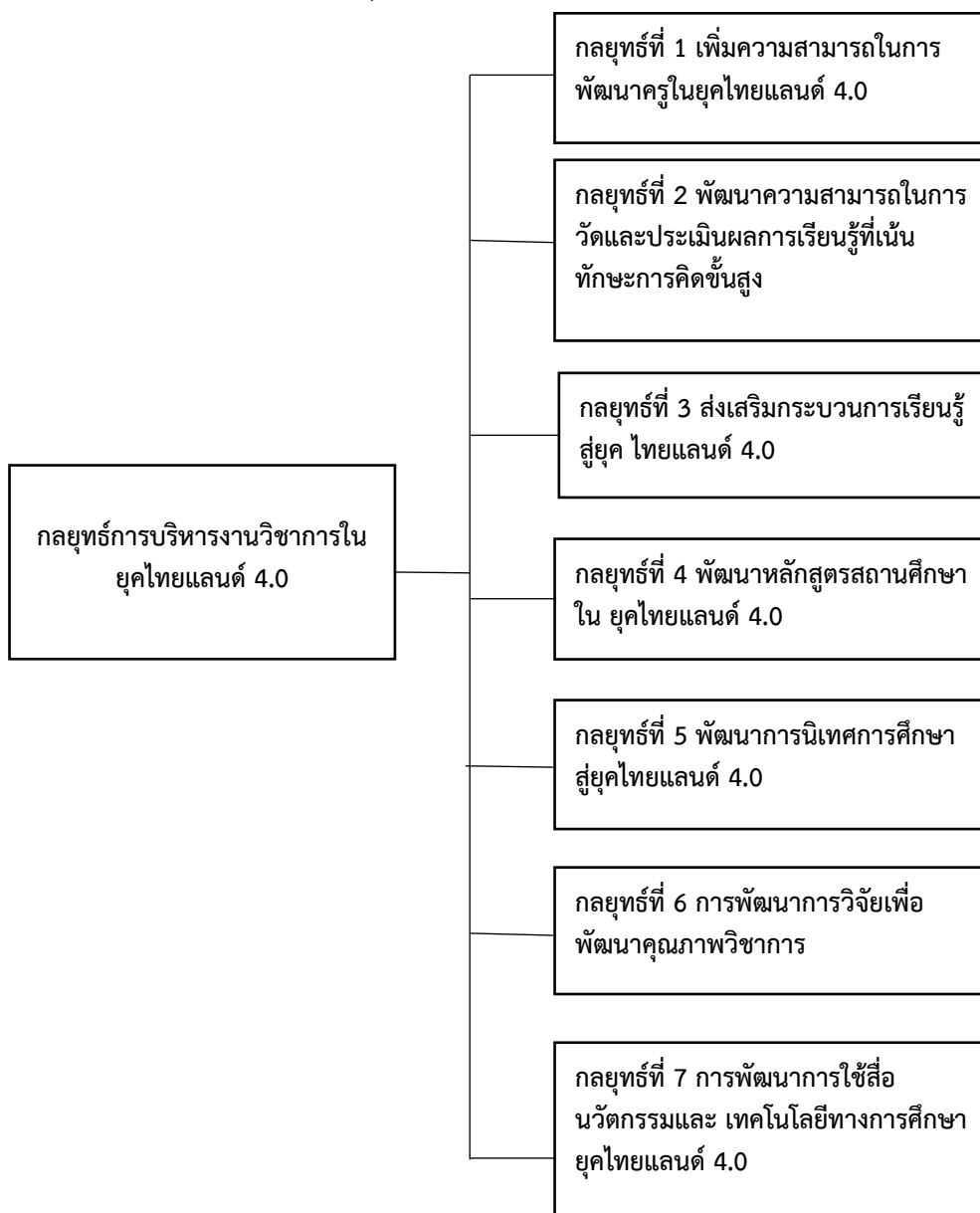
กลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพวิชาการ มี 2 มาตรการ คือ 1) กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา และ 2) เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนางานวิจัยอย่างหลากหลาย เช่น การวิจัยและพัฒนา (R & D) สิ่งประดิษฐ์ใหม่หรือนวัตกรรมสมัยใหม่ การวิจัยด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และเน้นการตอบสนองนโยบายการพัฒนาชาติ ซึ่งสอดคล้อง พรชัย เจดามาน และคณะ บทความวิชาการเรื่อง การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 กระบวนทัศน์การพัฒนาทางการศึกษาภายใต้ประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 คือ การเป็นจุดเริ่มต้นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การขับเคลื่อนไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง พอเพียง และยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม การขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างการวิจัยและการพัฒนาการศึกษา การฉีกก้ำกัลงภายใต้แนวคิดประชารัฐ การวิจัยพัฒนาบุคลากรการศึกษา และผู้เรียนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการรู้จักเติมเต็มพอเพียง แบ่งปันรับผิดชอบและให้คุณค่าการหาความรู้อย่างต่อเนื่องการมีคุณธรรม วัฒนธรรมภิบาลเพื่อเป็นเกราะคุ้มกัน และการเรียนรู้ในทักษะศตวรรษที่ 21 (พรชัย เจดามาน และคณะ, 2560)

กลยุทธ์ที่ 7 การพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0 มี 2 มาตรการ คือ 1) พัฒนา Digital Platform เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) เพิ่มขีดความสามารถในการนำ Digital Technology มาใช้ในการเรียนการสอนจนผู้เรียนเกิดทักษะการนำสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มาส่งเสริมการเรียนรู้ เรียนรู้แบบโต้ตอบผ่านโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ (Inter-active Learning) และ 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเครือข่ายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว สะดวกแก่การใช้งานของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วสันต์ นาวเหนียว สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการและความรู้สึกรักนิกคิอดอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย (วสันต์ นาวเหนียว, 2550)

องค์ความรู้ใหม่

สรุปผลลัพธ์สุดท้าย จากการวิจัยได้ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ประกอบไปด้วย 7 กลยุทธ์ ดังภาพ

ภาพที่ 1 แสดงกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น

สรุป/ข้อเสนอแนะ

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น สร้างขึ้นจากข้อมูลผลการวิเคราะห์โรงเรียน กลยุทธ์ที่ได้จึงมุ่งเน้นที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาภายใต้บริบทของโรงเรียนประถมศึกษาเท่านั้น ดังนั้นโรงเรียนอื่นที่จะนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในการบริหารจัดการเพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนไปใช้ ควรมีการปรับใช้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ในการบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีองค์ประกอบที่เป็นประเด็นหลัก 7 ด้าน ก่อนที่จะนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้ในโรงเรียน จำเป็นต้องศึกษา เป้าประสงค์ มาตรการ และตัวชี้วัดความสำเร็จของแต่ละกลยุทธ์อย่างละเอียดเพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร: ที.เอส.พี.โปรดักส์.
- ชลิต โพธิ์นคร. (2560). *ห้องสมุดดิจิทัลกับการก้าวสู่ยุค Thailand 4.0. การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559 และประชุมวิชาการวันที่ 23 มีนาคม 2560*. กรุงเทพมหานคร: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
- ดิเรก พรสีมา. (2559). *ครูไทย 4.0. มติชน ฉบับวันที่ 4 พ.ย. 2559 บทความพิเศษ*. เรียกใช้เมื่อ 3 ตุลาคม 2562 จาก https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=46603&Key=news_research
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิคพรินต์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พรชัย เจดามาน และคณะ. (2560). *การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21*. เรียกใช้เมื่อ 5 สิงหาคม 2560 จาก https://www.kroobannok.com/news_file/p81770280746.pdf.
- โพยม จันทร์น้อย. (2560). *การศึกษาไทย 4.0: บทความพิเศษ*. เรียกใช้เมื่อ 13 สิงหาคม 2562 จาก <http://www.kroobannok.com/81497>

- ยุพา เวียงกมล อัตโตตตร. (2555). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน. ใน *ดัชนีนิพนธ์ครุศาสตร์คุษุภบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสันต์ นาวเหนียว. (2550). *แนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนเร่งสู่ฝัน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.
- วิทวัส ดวงภูมิเมศ. (2560). การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(2), 1-10.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น. (2561). *ข้อมูลสถิติจำนวนครูและบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. เรียกใช้เมื่อ 6 มิถุนายน 2561 จาก <http://www.eduwh.moe.go.th/>
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert. (1970). *New Partterns of Management*. New York: McGraw-Hill.